

Elämisen riemukas ahdinko

“A drawing room sanctuary to black and white collars and cleanness.

But me - naked between my red sleeves. A whore’s lightbulb against a star sky.”

Elämä on valtavan suuri juhla, jonne jokainen ihminen kerran saapuu vieraaksi. Se on juhla, jossa jokainen loistaa kuin huoran hehkulamppu tähtitaivasta vasten, jossa jokainen on alasti oman olemassaolonsa läpituokeisuuden edessä. Tutkimme toisiamme, rakastamme ja paheksomme, opimme uutta, kysymme mahdottomia kysymyksiä, pelkäämme kuolemaa ja ihmettelemme, kuinka voimme selvitä näiden sekavien karkeloiden melskeessä. Tanssimusiikkina pauhaavat valtamerten aallot, ukkosen jyrynä, valtateillä ärjyvät autojen moottorit, ja kaiken tämän melun seassa miljardit ihmisäänät säestävät. Itse astuin näihin juhliin melko vasta ja nyt seison diskopallon alla aivan ymmälläni, keinahdellen hennosti tuon kaukaisen ja silti niin tutun musiikin tahtiin. Muistelen, kuinka minulle porstuassa opetettiin, että ainoa ulospääsy on kuoleman takaovi, jonne päästäkseen on kuljettava karkeloiden halki, liityttävä osaksi juhlaväkeä. Matkani kulkee kohti tanssilattiaa, navigoin nuoremman juhlaväen seassa ja pysähdyn aikuisuuden kynnyksellä hengähtämään hetkiseksi. Kirjahyllystä silmäni pistää ohut kirja, jonka keltaiseen kanteen on kirjoitettu *Everyone At This Party Has Two Names*. Uteliaana ja juhlimisesta uupuneena tartun tuohon viattomana itseään esittelevään teokseen ja sukellan oitis ventovieraan kansajuhlijani sanarikkaaseen mereen.

“For tonight, they all have written books about baby ducks or about ambitious giraffes who believe in themselves. The guests applaud one another’s illustrations and sip merlot in unison. But clumsy me, I misread the invitation, and I bought a pre-existing novel for young readers, and now everyone keeps calling me Scott O’dell.

I try to explain that even though I brought it to the party, *I* didn’t write *Island of The Blue Dolphins*, that it has, in fact, been a classic for decades. *Stop bragging*, the host chides, and I become the little boy in the room of grownups.”

Brad Aaron Modlinin runokokoelma *Everyone At This Party Has Two Names* on teräväsanainen, nokkela ja tunteikas kuvaelma hahmoista, jotka kerta toisensa jälkeen joutuvat arjen seassa kohtaamaan elämän totuudet silmästä silmään. Teoksen runot ovat pullollaan puhujia, jotka kipuilevat ymmärtäessään oman kömpelyytensä niin elämisen tummimpien kuin kirkkaimpienkin aspektien edessä. He kirjoittavat turhan pitkiä ja monisanaisia esseitä pakoillakseen kuolemaa, he pyytävät mielessään anteeksi, että oudoksuivat sitä naista, joka kahvilassa huutaa voisarvilleen, he tahtoisivat paeta siitä asetelmasta, jossa he ovat jumissa, he tahtoisivat oppia tuntemaan isänsä, he ovat amatöörejä lastenkirjallisuudessa, he ovat huonoja uusilla työpaikoillaan, koska eivät oikeastaan ymmärrä, mitä heidän tulisi tehdä. Runoissa esiintyvät henkilöt ovat yhtä lailla hahmoja kuin eläviä olentojakin. Heidän dilemmansa ovat kenties vertauskuvallisia, mutta siitä huolimatta koko teoksen ajan runoissa säilyy yhteys arkiseen, konkreettiseen elämään.

“The realization blooms like a lotus blossom in a pond we all drink from. *We didn't even have teeth then!* an astonished man says.

We may be imperfect people, everyone agrees, smiling, but look how far we've all come. We've learned how to walk, how to apologize even when

it hurts our pride, and how to keep records of our income taxes. I pat the back of the stranger next to me.

Then the host sets out a plate of salmon polenta canapés - fewer portions than there are guests - and the competition and fear begin again.”

Yksittäiset runot sekä niiden hahmot ja tapahtumat nivoutuvat yhteen ylläkulkevan juhlan teeman kautta. Teos on jaoteltu kolmeen osioon, joista jokaiseen on ujutettu mukaan muutama runo, jotka kuvaavat tätä kaikkialla läsnä olevaa juhlaa; ne ovat yhden ihmisen huomioita muista juhlijoista tai tapahtumia juhlien keskellä, joihin sisältyy toteamus elämän luonteesta ja oikuista.

Yllä oleva runo, *Everyone at This Party Remembers We Were Once Babies*, on herttainen kuvaus ihmisten jakamasta kasvamisen kokemuksesta, ja toisaalta myös tuskallinen muistutus pelimerkkien epärealiteetista jaosta; ihmiselämä on meille jokaiselle yhteyden kokemuksen riemua siinä missä se on myös taistelua tarjottimen parhaista herkuista. Runo on sekä vertauksellinen että konkreettinen ja kykenee puhumaan näiden kahden ulottuvuuden kautta samanaikaisesti muuntumatta korkealentoiseksi tai vaikealukuisiksi. Se on rehellisesti juuri sitä, mitä se on: tapahtuma juhlan keskellä. Siispä tätä toistuvaa juhlaa voidaan pitää metaforana elämälle; karkelot, joissa ihmiset kasvavat, muistavat, tulevat yhteen ja repivät itsensä tarpeiden ja halujen ajamina erilleen.

Rohkenen kysyä: “*miksi meidän tarvitsee pelätä? Miksi meidän täytyy taistella hyvän elämän antimista?*” Elämä ei jaa oikeutta, ei suo oikeudenmukaisuutta, mutta jokainen meistä on löytänyt tiensä tänne asti juhlan porstuasta. Olemme oppineet ylittämään ne esteet, joita tiellemme on heitetty, ja vaikkemme olisikaan, aina on aikaa yrittää. Ihmisinä meidän tulisi tukea toisiamme, tarttua kanssajuhlijoihin kädessä ja pyytää heitä haparoivaan, kömpelöön tanssiin, sillä vain siten voimme löytää uudelleen sen yhteyden, joka niin helposti hukkuu, kun tarjoilija asettaa pöydälle liian vähän ruokaa.

“Mrs. Nelson explained how to stand still and listen
to the wind, how to find meaning in pumping gas,
how peeling potatoes can be a form of prayer. She took
questions on how not to feel lost in the dark.”

“The English lesson was that *I am* is a complete sentence.”

Kun aamuauringon valaisemassa keittiössä keittää teetä, on silloin kosketuksissa johonkin syvään ja muinaiseen, valmistaa juomaa kuin hurmoksessa. Vedenkeittimen hyrinä on hymni, joka säestää maailman toiseksi kulutetuimman nautintojuoman valmistamiseen liittyvää arkisen pyhää rituaalia. Illalla ruoanlaiton aikana kiehuvan keiton tai kastikkeen kuplinta ja rasvan tirinä sekoittuvat hiljaisuuteen, muodostavat kauniin mutta huomaamattoman melodian. Elämän juhlassa myös arkisilta, joutavilta vaikuttavat asiat kuuluvat juhlintaan. Ihmisen kiireen sekaan hukkuvat monesti kaikki ne yksinkertaiset mutta tärkeät opit, joita arki tuo mukanaan.

Everyone At This Party Has Two Names muistuttaa lukijaansa kaikenlaisen, erityisesti arkisen ja yksinkertaisen elämän pyhydestä. Se kertoo tarinaa lapsista, jotka oppivat seisomaan paikoillaan ja kuuntelemaan tuulta, jotka kuulivat perunoiden kuorintaan sisältyvän hiljaisen rukouksen, jotka saivat tietää, että *minä olen* on kokonainen lause. Se kertoo tarinaa aikuisista, jotka eivät koskaan saaneet

oppia näitä elämän pieniä ja merkityksellisiä oppeja, joita Rouva Nelson opetti neljäsluokkalaisilleen.

Arkisen elämän pyhyys ei ole uskonnollinen konsepti siinä mielessä, että se ei liity varsinaiseen teistiseen ajatteluun. Jumaluudet ovat symboleita, eivät todellisia, läsnä olevia entiteettejä. Henkisyys ja pyhyys syntyvät ihmisen omasta toiminnasta, jolla hän itse pyhittää arkensa arvostamalla sitä. Arjen rituaalit, kuten ruoanlaitto, teen valmistaminen, auton tankkaaminen, jopa tupakan polttaminen ovat hengellisiä ja tunnerikkaita siinä missä ne ovat konkreettisiakin. Arkeen pysähtyessään ihminen luo yhteyden häntä ympäröivään maailmaan ja tietoisesti liittyy osaksi sitä. Vasta silloin, kun ihminen oppii arvostamaan olemassaolonsa arkisuutta, hän voi todella kokea elämän juhlan kokonaisuudessaan.

“From the back row, Tyler asks,
*But would you ever want deadwood
in an essay?* And at first I think, *Never,*
but because I’m a teacher,
I’m learning to answer questions
less quickly. So I say, *Maybe
at the conclusion, if you want to slow down
to prepare your reader for the final sentence.*”

Mitä vanhemmaksi tulee, sitä suuremmissa määrin ymmärtää, että elämä on paljolti viivyttelyä. Lopulta, kun oma tie elämän hullun juhlan halki alkaa olla loppuillaan, takaovi häämöttää jo. Sinne vievät ohuet, mustat langat, eikä edes jaarittelevan tekstin kirjoittaminen esseeseen voi enää tuoda välimatkaa sinun ja ulko-oven välille. Silloin sinä käännyt ja sanot hyvästit kaikille niille omituisille, tavallisille, rakkaille, vihatuille ihmisille, joita olet juhlassi aikana kohdannut, hyväksyt kaikki ne kysymykset, joihin et koskaan saanut vastausta, ja astut ulos.

Everyone At This Party Has Two Names on hetkeen pysäyttävä teos, jonka nokkela kielenkäyttö, voimakkaat metaforat ja hurmaavat hahmot kuljettavat halki elämän juhlan, ohi lapsuuden ja nuoruuden, läpi aikuisuuden, tervehtien niin vanhuutta kuin kuolemaakin koskaan varsinaisesti astumatta pois juhlinnan keskeltä. Runot tuovat kaikuja elämän eri aikakausilta, kertovat tarinoita niiden aikana kohdatuista ihmisistä. Ne toimivat lauttureina eräiden elämän juhlan vieraiden maailmojen välillä, muistuttaen tavallista ihmistä hänen maailmansa epäkohdista ja yhteyksien muodostamisen tärkeydestä. Teos kuvaa anteeksipyytelemättömästi ihmisiä sellaisina, kuin he ovat: ei muusina, vaan tavallisina, arkisina olentoina, jotka viivyttelevät, tappelevat, uskovat ja lakkaavat uskomasta, rakastavat ja pelkäävät kuolemaa. Kun lukee, joutuu itse kohtaamaan nuo samat totuudet silmästä silmään,

ja jos siihen kykenee, löytyy lukijalle myös lohtu; meidän ei tarvitse selvittää tämän hullun elämän juhlan melskeessä yksin.

“We know turbulence, but no one taught
our lungs to stop. So this is how we stay alive:
we do what’s natural; we
affix each other’s oxygen mask
before our own.

Our chests rise. “

Kun koen hengähtäneeni kylliksi, asetan kirjan takaisin hyllylle, ja tuhat tunnetta syöksyy lävitseni kuin hyökyaalto. Voisin jäädä tähän huoneeseen, jossa nuoret ovat polttaneet tupakkaa ja suudelleet toisiaan, jossa on opittu maksamaan laskuja ja hankkimaan töitä. Voisin jäädä tänne pelkäämään tanssisalin musiikkia, joka pauhaa vain yhden heiveröisen seinän takana, mutten tahdo jäätyä yhteen paikkaan vuosikausiksi. Viivyttely kuuluu elämään, mutta ei aikuisuuden kynnyksellä viitsi turhaan odottelemaan jäädä. Arki ja sen ihmiset tulevat kulkemaan kanssani, minne ikinä matkaankin. Joku huutaa minulle elämän tanssisalin puolelta, viittoilee suurelleisesti, pyytää innokkaana minua tanssimaan. Minä suostun pyyntöön.

Esseessä käytetty teos:

Brad Aaron Modlin: *Everyone At This Party Has Two Names*, 10.1.2016

